

SZAKMAI MÓDSZERTANI ISMERETEK A KÖZSZOLGÁLATI
PÁLYAORIENTÁCIÓS KÉPZÉS OKTATÓI SZÁMÁRA I–III.

MUNKAFÜZET

Nemzeti Közzolgálati Egyetem

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

SZAKMAI MÓDSZERTANI ISMERETEK A KÖZSZOLGÁLATI
PÁLYAORIENTÁCIÓS KÉPZÉS OKTATÓI SZÁMÁRA I–III.

MUNKAFÜZET

A kiadvány a KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001 „A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása” című projekt keretében jelent meg.

Rendvédelmi szervek és alapfeladatok
Dr. Nagy Ákos – Lövei László- Vezdán Csaba

Rendvédelmi jog és közigazgatás
Bagi István – dr. Kormos János – Papp Orsolya

Magánbiztonság
témakörében készített szakmai módszertani anyag oktatásához
Dr. Szalay Ferenc – Kutsera Péter – Miklós István

© A szerzők, 2019

A mű szerzői jogilag védett. Minden jog, így különösen a sokszorosítás, terjesztés és fordítás joga fenntartva. A mű a kiadó írásbeli hozzájárulása nélkül részeiben sem reprodukálható, elektronikus rendszerek felhasználásával nem dolgozható fel, azokban nem tárolható, azokkal nem sokszorosítható és nem terjeszthető.

TARTALOM

Előszó	5
RENDVÉDELMI SZERVEK ÉS ALAPFELADATOK	7
<i>Dr. Nagy Ákos – Lövei László – Vezdán Csaba</i>	7
Fogalomtár	7
Kérdéssor	25
I. A magyarországi rendvédelmi szervek története, a magyarországi rendvédelem történetének főbb szakaszai témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	25
II. Rendvédelmi szervek alapismeretek 1–2. témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	25
III. A rendvédelmi és a rendészeti tevékenységet végző szervek, személyek intézkedéseinek elhelyezése a közigazgatási jogalkalmazás rendszerében témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	25
IV. Speciális munka-, baleset- és környezetvédelmi szabályok témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
V. Tűzoltó és tűz megelőzési alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
VI. Általános vagyonvédelmi és szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
VII. Általános szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
VIII. A szolgálatellátás általános szabályai témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
IX. Rendőri szolgálati ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	26
X. Katasztrófavédelmi, polgári védelmi és iparbiztonsági alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XI. Katasztrófavédelmi műszaki alapismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XII. Közrendvédelmi ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XIII. Kényszerítő és támadáselhárító eszközök témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	27
XIV. Közrendvédelmi ismeretek gyakorlat	27
XV. A kényszerítő és támadáselhárító eszközök gyakorlati alkalmazásának elhatárolása témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
XVI–XVII. Határrendészeti ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
XVIII–XIX. Büntetés-végrehajtási ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
XX–XXII. Közlekedési ismeretek témakörhöz kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	28
Katasztrófavédelmi ismeretek témakörhöz (V., X., XI. fejezetekhez) kapcsolódó ajánlott összefoglaló kérdések	29
Diasorok	30
RENDVÉDELMI JOG ÉS KÖZIGAZGATÁS	41
<i>Bagi István- dr. Kormos János – Papp Orsolya</i>	41
Fogalomtár	41
1. témakör Jogi alapismeretek	41
2. témakör Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek	41
3. témakör Polgári jog alapjai	42
4. témakör Büntetőjog általános rész	42
5. témakör Kriminológia	42
6. témakör Büntetőjog különös rész	42
7. témakör Szabálysértési alapismeretek	43
8. témakör Szabálysértések	44
9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek	44
10. témakör Közigazgatási alapismeretek	45
11. témakör A közigazgatási hatósági eljárás	45

12. témakör Fegyverzeti alapismeretek	45
13. témakör Polgárőri alapismeretek	46
Jogsabályi hivatkozás	46
I. Az emberölés elhatárolása az élet és testi épség elleni egyéb bűncselekményektől	46
II. Az emberölés minősített esetei	51
Értelmező rendelkezések	54
Kérdéssor	60
1. témakör Jogi alapismeretek	60
2. témakör Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek	60
3. témakör Polgári jog alapjai	60
4. témakör Büntetőjog általános rész	60
5. témakör Kriminológia	61
6. témakör Büntetőjog különös rész	61
7. témakör Szabálysértési alapismeretek	62
8. témakör Szabálysértések	63
9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek	63
10. témakör Közigazgatási alapismeretek	64
11. témakör A közigazgatási hatósági eljárás	65
12. témakör Fegyverzeti alapismeretek	65
13. témakör Polgárőri alapismeretek	65
Gyakorló feladatok	67
1. témakör Jogi alapismeretek	67
2. témakör Állam-, alkotmány-, nemzetközi jogi és munkavédelmi alapismeretek	68
3. témakör Polgári jog alapjai	70
4. témakör Büntetőjog általános rész	72
5. témakör Kriminológia	74
6. témakör Büntetőjog különös rész	75
7. témakör Szabálysértési alapismeretek	75
8. témakör Szabálysértések	76
9. témakör Büntetőeljárás és büntetés-végrehajtási jogi alapismeretek	76
10. témakör Közigazgatási alapismeretek	77
11. témakör A közigazgatási hatósági eljárás	79
15. témakör Fegyverzeti alapismeretek	80
16. témakör Polgárőri alapismeretek	80
Diasor készítéséhez ajánlott ábrák	81
MAGÁNBIZTONSÁG	89
<i>dr. Szalay Ferenc – Kutsera Péter – Miklós István</i>	89
Tudástár	89
Az intézkedéstaktikai foglalkozások módszertana	89
Gyakorlati feladatok	91
Alapvető szakmai kifejezések elhatárolása	116
A tudástár elkészítése során felhasznált jogszabályok	119
Jogsabályi hivatkozás	121
Kérdéssor	123
Diasor	125

ELŐSZÓ

A versenyképes közszolgálat személyzeti utánpótlásának stratégiai támogatása KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001 projekt lehetőséget teremtett arra, hogy a rendészeti pályaorientációs képzés területén működő rendészeti szakgimnáziumok részére jelentős szakmai fejlesztések valósuljanak meg, illetve nagyobb képzési fejlesztések induljanak el.

A szakmai képzés szempontjából három hangsúlyos tantárgyi területhez (Rendvédelmi szervek és alapfeladatok, Rendvédelmi jog és közigazgatás, Magánbiztonság) tartozó jegyzet oktatásához szakmai anyagok készültek, amelyek komplex módon hasznosíthatók a tanításban. Minden tantárgy szakmai módszertani feldolgozása alkalmazható az egyes tantárgyak esetében is. A javasolt módszerek, fogalmi megközelítések a különböző tartalmak feldolgozásakor is sokoldalúan alkalmazhatók és továbbgondolásra ösztönzők.

A munkafüzet tartalma jól illeszkedik a szakmai munka és a minőségi képzés megújításához, remélhetőleg beépül a mindennapok képzési gyakorlatába, és így egyben kezdetét is jelentheti a további fejlesztéseknek (például: saját jó gyakorlatok megosztása).

A szerzők remélik, hogy a projekt ideje alatt megvalósult képzési innovációkat a tanárok széles köre megismerheti, és az elkészült munkafüzet hozzájárul a rendvédelmi képzés fejlesztési célkitűzéseinek megvalósításához.

A szerkesztők

MAGÁNBIZTONSÁG

dr. Szalay Ferenc – Kutsera Péter – Miklós István

Tudástár

Tisztelt Tanár Kolléga!

Középiskolás tanulókkal megismertetni a rendészeti ágazat szakmai ismeretanyagát, emberpróbáló feladat. Felmerül a kérdés, hogy életkoruknak megfelelően vajon mely tudáselemeket szabad oktatni a kilencedik évfolyamon, és melyeket később.

Sajnos sokszor rádöbbenünk, hogy a tanulók még nincsenek olyan érettségi szinten, hogy a számukra előírt tudásanyagot elsajátítsák.

Az elméleti ismeretek megtanulása nehézséget okoz az általános iskolából éppen csak kikerült gyerekek számára. Talán a legmegfelelőbb út feléjük, ha a szükséges ismereteket gyakorlati szituációk végrehajtásán keresztül tanulják meg. A leghatékonyabb módszer a szimuláció és a szerepjáték, amikor a szituációkon keresztül, tapasztalati úton történik a bevésés.

Ezeknek a szimulációs gyakorlatoknak a színtere az intézkedéstaktikai foglalkozás. Ezek végrehajtása azonban komoly tervezést igényel. Rosszul végrehajtva nagy károkat tud okozni.

Az elkövetkező néhány oldalon szeretnénk módszertani segítséget biztosítani a gyakorlati szituációk végrehajtásához, az intézkedéstaktikai foglalkozás levezetéséhez.

Az intézkedéstaktikai foglalkozások módszertana

Az intézkedéstaktikai foglalkozások végén a tanteremben kerül sor a végrehajtott intézkedések elemzésére és értékelésére. Nagyon fontos szempont, hogy a tanulókkal meg akarjuk szerettetni a rendészeti tevékenységet, ezért a tanárok részéről nagy fokú toleranciára és türelemre van szükség.

Sok esetben a tanár beleesik abba a hibába, hogy „rendőrfejjel”, de legalábbis képzett személy- és vagyonőr felkészültségével gondolkodik, és nem képes a tanuló szintjén mozogni. A tanárnak el kell fogadnia, hogy a tanulónak több időre van szüksége, hogy az elsajátított elméleti ismeretek és begyakorolt gyakorlati cselekvéseket össze tudja fűzni, és egy egésként a gyakorlatba átültetve tudja működtetni. Ez egy hosszú folyamat, amelyhez a tanuló részéről is kitartásra, türelemre, alázatra és befogadásra van szükség.

Az egyes végrehajtott intézkedések értékelésénél a tanárnak a szakmai értékelésen túl nevelési feladatok is megjelennek. Ez azt jelenti, hogy olyan légkört kell kialakítani, amely garantálja a tanulók fejlődését, nyitottságát.

Nyilvánvaló, hogy a tanulók eleinte kisebb-nagyobb hibákat fognak elkövetni. Azt nem szabad megengedni, hogy az osztály többi tagja kigúnyolja, kinevesse őket. Különben a hibázott tanulóknál olyan gátlások fognak kialakulni, amelyek egész életükben elkísérik őket a szolgálatellátása során is. Akár egyes intézkedéseket emiatt kerülhetnek is. Tehát ennek tükrében kell az elemző-értékelő tevékenységet elvégezni az alábbi sorrendben és módon:

- először az intézkedést végrehajtó tanulók röviden nyilatkoznak, hogy jó volt-e az általuk tett intézkedés:
 - ez azért fontos, hogy mennyire emlékeznek pontosan a történetekre,
 - a mit miért tettek,
 - először mindig a járőrvezető nyilatkozik, majd
 - a járőrtárs, járőrtársak;
- visszanézhető az általuk végrehajtott intézkedés folyamatában, megszakítás nélkül:
 - ilyenkor érdemes figyelni a tanulók reakcióját, ami nagyon árulkodó lehet,
 - a tanárnak itt lehetősége nyílik jegyzeteket készítenie, amire fel akarja hívni a figyelmet,
- a tanulók külön-külön nyilatkoznak, hogy hogyan élték meg a szituációt, először a járőrvezetőre, majd a járőrtársakra vonatkozóan,
 - mennyire befolyásolta őket a tanár jelenléte, annak tudata, hogy az osztály többi tagja látja, illetve elemzésre fog kerülni az intézkedésük stb.
 - mitől volt nehéz vagy könnyű a szituáció megoldása,
 - hogyan ítélik meg az intézkedésüket,
 - mit hajtottak végre jól, és miért,
 - mit hajtottak végre rosszul és annak okai,
 - ha újra végrehajtanák, akkor mit csinálnának másképpen, és miért,
- az intézkedő tanulók kiértékelik az intézkedésüket, illetve ezt ismertetik
 - az intézkedést követően a tanulók a saját intézkedésükre vonatkozóan kitöltik a munkafüzetet, elvégzik az írásos tevékenységet és önértékelést végeznek,
- az intézkedésben részt vevő tanulók nyilatkoznak a benyomásaikról
 - először, akivel szemben intézkedtek, azaz az intézkedés alá vont személy nyilatkozik, hogy ő hogyan élte meg az intézkedést, szerinte melyek voltak a jó és hibás mozzanatok,
 - az intézkedésben részt vevők nyilatkoznak a benyomásaikról,
 - ezek a tanulók olyan visszacsatolásokat tudnak adni, amelyeket megéltek határoznak meg (például: jó volt a karfeszítés, a ruházátvizsgálás során el tudtak volna futni stb.),
- az osztály tagjai mondják el a véleményüket
 - egyenként lehetőséget kapnak arra, hogy amit még fontosnak tartanak, vagy nem hangzott el, azokat ismertessék,
 - különösen akkor fontos, ha a helyes megoldás még nem hangzott el,
 - ha nem tártak fel minden hibát,
- a végén a tanár összegzi az elhangzottakat, elmondja a véleményét
 - rendkívül fontos, hogy először a tanár keressen egy pozitív momentumot, még akkor is, ha teljesen rossz volt az intézkedés, és azt ismertesse (nem elveszíteni, hanem motiválni akarjuk a tanulókat),
 - fokozatosan és logikusan világítson rá a hibákra,
 - adjon megoldási javaslatokat, követendő útmutatót,
 - szükség esetén újra visszanézhető az intézkedés, részekre bontva,
 - a végén úgy foglalja össze a látottakat, hogy a tanulók részére pozitív kicsengése legyen, megerősítést kapjanak a további tanulásukhoz,
- a tanár értékeli az intézkedés végrehajtását
 - a táblára kivetítve elvégzi az értékelést az intézkedésről,
 - összevetik az intézkedést végrehajtott tanulók, az intézkedéssel érintettek és az osztály többi tanulója által kitöltöttel.

Akkor szerencsés a helyzet, ha az intézkedést végrehajtott tanulók értékelése és a tanár értékelése megegyezik, mert akkor a tanulók önértékelése megfelelő. A tanárnak az is feladata, hogy az alul- vagy túlértékelő tanulók esetében a helyes értékrendekre hívja fel a figyelmet. Ezeket a tapasztalatokat – szintén a tanulók fejlesztése érdekében – célszerű megosztani az osztályfőnökkel, illetve az egyes szaktanárokkal, ha nem voltak jelen.

Gyakorlati feladatok

A következő oldalakon gyakorlati példákat szeretnénk bemutatni, amelyek szorosan ráépülnek az elméleti tudásanyagra. A legjellemzőbb eseteket választottuk ki, amelyek a magánbiztonsági tevékenységek során előfordulnak.

Célunk, hogy a feladatok a megoldásokon keresztül segítséget nyújtsanak a szakmai vizsgára történő felkészülésben és a későbbiekben végzett személy- és vagyonőri, magánnyomozó, fegyveres biztonsági őri, valamint a közterület-felügyelői tevékenységben.

Szeretnénk az ágazatban tanító tanárok számára olyan támogatást nyújtani, amelyben kidolgozott módszertant, mintapéldákat kapnak a kapcsolódó megoldásokkal és magyarázatokkal.

1. példa

Szolgálat átadása-átvétele

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Szolgálatteljesítésének helye egy objektum portaszolgálata. Szolgálat megkezdése előtt negyedórával érkezik szolgálati helyére.

Feladata a szabályok szerint a szolgálat átvétele.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, személy- és vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél-minta,
- szobaleltár az átvevő részére,
- átadásra-átvételre berendezési tárgyak, felszerelési tárgyak, nyomtatványok,
- kulcsok, kulcsdobozok,
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló.

A feladat végrehajtása, megoldása:

A szolgálati helyre történő megérkezés szabályai (idő, állapot, felszerelés).

- Személyes okmányok bemutatása (személyazonosító igazolvány, személy- és vagyonőri igazolvány).
- Megbízólevél vagy megbízási szerződés bemutatása.
- Információ begyűjtése, hogy mi történt az előző szolgálat alatt, volt-e rendkívüli esemény.
- A megkezdett vagy folyamatban lévő intézkedésekről való tájékozódás.
- Az eseménynapló ellenőrzése az átadó beszámolója alapján.
- Az őrhely átvétele a leltár alapján.
- Hírósszeköttetést biztosító eszközök átvétele (telefon, mobiltelefon rádióadó vevő).
- Támadáselhárító eszközök átvétele (kivétel fegyver, kutya).
- Kulcsok, kulcsdobozok átvétele.
- Szolgálati dokumentumok, okmányok, formanyomtatvány gyűjtemény átvétele.
- Esetleges zárt küldemények, letétek átadása (lezárt, lepecsételt borítékok).
- Biztonságtechnikai rendszerek átvétele.
- Váltótárstól történő elköszönés.
- Jelentés a szolgálat átvételéről telefonon, mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha az átadás-átvétel során eszköz, dokumentum hiányzik:
 - Amennyiben az átadás-átvétel során egy támadáselhárító eszköz, híradástechnikai eszköz, egy kulcs vagy kulcsdoboz hiányzik, valamint nem áll rendelkezésre minden dokumentum, akkor a szolgálat a megszokottak szerint nem vehető át.
 - Tisztázni kell, hogy mi az oka a hiánynak.
 - A hiány vagy a megrongálódás rögzítve lett-e az eseménynaplóban?
 - Történt-e jelentés a diszpécser felé?

- Amennyiben nem, jelentést kell tenni a diszpécser vagy a vezető felé
- A szolgálat átadás-átvétele megtörténik, de a dokumentumokban rögzíteni kell, hogy az átvételkor milyen eszköz hiányzott.
- Ha szolgálat alatt rendkívüli esemény történt
 - Amennyiben az előző szolgálat alatt rendkívüli esemény történt, akkor tájékozódni kell a szolgálatot átadó személy- és vagyonőről, hogy pontosan mi történt, milyen intézkedéseket tett.
 - Milyen információkat, adatokat rögzítettek az eseménynaplóba.
 - Van-e folyamatban lévő feladat?
 - Szükséges-e valamilyen intézkedést megtenni?
 - Érkezhets-e valaki a rendkívüli eseménnyel kapcsolatban?

Kérdések:

- Hogyan és mikor kell megjelenni a személy- és vagyonőrnek a szolgálat átvételére, melyek a felkészülés legfontosabb elemei?
- Milyen okmányokkal találkozhat a szolgálat átadása-átvétele folyamatában?
- Milyen okmányban és hogyan dokumentálja a szolgálat átadás-átvétele során felmerült rendkívüli eseményt?
- Átveszi-e a szolgálatot, ha az átvétel során kiderül, hogy valamely dokumentum, eszköz hiányzik? Indokolja választát!

2. példa

Ki- és beléptetés

Ittasan belépni szándékozó személy

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja.

Szolgálatteljesítésének helye egy objektum portaszolgálat. Feladata a személyforgalom ellenőrzése, ki- és beléptetés, valamint ruházat és csomag átvizsgálása.

A bejáráshoz egy az objektumban dolgozó, szemmel láthatóan ittas személy érkezik, belépési szándékkal.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, belépőkártya, igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- alkoholszonda (esetlegesen imitált),
- ittasságvizsgálati jegyzőkönyv.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése (személyazonosító igazolvány, belépőkártya, igazolvány).
- Érzékszervi észlelés által megállapítja, hogy a dolgozó szemmel láthatóan ittas.
- Rákérdezés a szeszesital-fogyasztás tényére, annak fajtájára illetve mennyiségére, időpontjára.
- Az őr kérdésére a dolgozó nem ismeri el a szeszes italfogyasztásának tényét.
- Az őr megkérdezi, hogy a dolgozó hajlandó digitális alkoholszondás vizsgálatnak alávetni magát.
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről. Megkéri, hogy amennyiben lehetséges jöjjön le a portára az ittasság vizsgálati jegyzőkönyv felvételének céljából.
- A dolgozó vállalja az alkoholszondás vizsgálatot, azt végrehajtják a közvetlen vezető és az őr előtt. A digitális vizsgálat eredménye pozitív.
- Ittasságvizsgálati jegyzőkönyv felvétele megtörténik. Vizsgálatban részt vevő személyek azt több példányban aláírják.
- Az őr a dolgozót és az ittasságvizsgálati jegyzőkönyv egy példányát a munkahelyi vezető részére átadja, aki eldönti a dolgozó beléptetését vagy annak megtagadását. Az őr ennek megfelelően intézkedik.
- Amennyiben a közvetlen vezető nem tud jelen lenni, az őr egyedül végzi a szondáztatást és dönt a beléptetésről.
- Az eseményt bejegyzi az eseménynaplóba, majd külön jelentést készít az eseményről.
- Jelentés mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozó megtagadja az alkoholszonda megfűzését:

- Ha a dolgozó megtagadja az alkoholszonda megfűzését, úgy tájékoztatni kell, hogy semmilyen módon sem lehetséges beléptetése az objektum területére.
- Az őrr ebben az esetben is ittaságvizsgálati jegyzőkönyvet vesz fel.
- Az ittaságvizsgálati jegyzőkönyvbe rögzíti, hogy a dolgozó elismerte-e az alkoholfogyasztás tényét.
- Rögzíti, hogy a dolgozó nem volt hajlandó alávetni magát a vizsgálatnak.
- A jegyzőkönyvet, amely a fenti információkat tartalmazza, aláírja az őrr és a dolgozó is.
- Az őrr megtagadja a dolgozó belépést az objektum területére és amennyiben lehetséges értesíti a közvetlen vezetőjét.
- Amennyiben a dolgozó erőszakos magatartást tanúsít, úgy az őrr arányos mérvű testi erővel, esetlegesen támadáshárító eszközök használatával megakadályozza a belépését és eltávolítja az objektumból.
- Ha személy nem hajlandó aláírni a jegyzőkönyvet, abban az esetben az őrr ezt a tényt is rögzíti a jegyzőkönyvbe.

Kérdések:

- Mi a személy- és vagyonőr feladata, ha az objektumba belépni szándékozó, szemmel láthatólag ittas személy megtagadja az alkoholszondás vizsgálat végrehajtását?
- Hogyan kell dokumentálni az ittaság tényét?
- Mi az eljárás abban az esetben, ha a dolgozó nem hajlandó aláírni az ittaság ellenőrzéséről szóló jegyzőkönyvet?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha az ittas személy nem hajlandó elhagyni objektum területét?

3. példa

Ki- és beléptetés

Csomagátvizsgálás

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Szolgáltatelljesítésének helye egy objektum portaszolgálat. Feladata a személyforgalom ellenőrzése, ki- és beléptetés, valamint ruházat és a csomag átvizsgálása.

A bejárathoz egy az objektumban dolgozó személy érkezik, belépési szándékkal. Csomagátvizsgálást kell végrehajtania.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, belépőkártya, igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttestést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az őr részére vállalati telefon-névsor mintája.
- egyszeri ideiglenes belépési engedély mintája

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése (személyazonosító igazolvány, belépőkártya).
- A dolgozóval közli, hogy az előírt ruházat- és csomagátvizsgálás miatt kövesse őt az erre a célra kijelölt helységbe.
- A csomagátvizsgálás gyakorlati végrehajtása.
- A táska tartalmát az ellenőrzött személy mutatja meg.
- A személy- és vagyonőr nem nyúl a táskába.
- A táska tartalmának megtekintése során a személy- és vagyonőr figyel a testi épségére.
- A táskából tiltott tárgy kerül elő, amelyet nem lehet bevinni az objektum területére.
- A tárgy megőrző szekrényben történő elhelyezése.
- Ennek megtagadása esetén belépés megtagadása.
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét és tájékoztatja az eseményről. aki eldönti a dolgozó beléptetését vagy annak megtagadását.
- Jelentés telefonon, mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozó megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását:
- Ha a dolgozó megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását, úgy tájékoztatni kell, hogy semmiképpen sem viheti be a csomagot az objektum területére.
- Az őr ebben az esetben sem nyúlhat be a dolgozó táskájába.
- Az őr felhívja a dolgozó figyelmét, hogy a csomagot megőrző szekrényben tudja elhelyezni, de be nem viheti.
- Ennek megtagadása esetén belépés megtagadása.
- Rögzíti, hogy a dolgozó nem volt hajlandó alávetni magát a vizsgálatnak.
- A jegyzőkönyvet, amely a fenti információkat tartalmazza, aláírja az őr és a dolgozó is.

- Az őr megtagadja a dolgozó belépést az objektum területére, ha nem teszi megőrző szekrénybe a csomagját, és amennyiben lehetséges, értesíti a közvetlen vezetőjét.
- Amennyiben a dolgozó erőszakos magatartást tanúsít, úgy az őr arányos mérvű testi erővel, esetlegesen támadáshárító eszközök használatával megakadályozza a belépését, és eltávolítja az objektumból.
- Ha személy nem hajlandó aláírni a jegyzőkönyvet, abban az esetben az őr ezt a tényt is rögzíti a jegyzőkönyvbe.

Ha a dolgozó az objektumból kilépve tagadja meg a csomagátvizsgálás végrehajtását:

- Ha a megbízó meghatározza, hogy kilépéskor ellenőrizni kell a dolgozók csomagját, akkor a személy- és vagyonőr felszólítja kilépő személy csomagjának bemutatására.
- Az őr ebben az esetben sem nyúlhat be a dolgozó táskájába.
- Ha a táskából idegen tárgy kerül elő, amelynek eltulajdonításával a személy bűncselekményt követ, úgy a személy- és vagyonőr a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt elfogja.
- Amennyiben a dolgozó megtagadja a csomagátvizsgálást, úgy annak megfelelően kell intézkedni, hogy van-e információ arra, hogy a személy bűncselekményt követett el.
- Amennyiben kamerafelvétel vagy valamely személy észlelte, hogy a személy idegen dolgot tett a táskájába vagy a ruházatába jogtalan eltulajdonítás céljából, úgy a személy- és vagyonőr jogosult a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt elfogni.
- Amennyiben nincs ilyen gyanú, a dolgozót nem lehet visszatartani, a személyi szabadságában korlátozni a kilépéskor.
- A személy figyelmét fel kell hívni arra, hogy a vagyonőr dokumentálja a csomagátvizsgálás megtagadásának tényét.
- A személy- és vagyonőr jegyzőkönyvbe, illetve az eseménynaplóban rögzíti a csomagátvizsgálás megtagadásának tényét.
- A jegyzőkönyvet, amely a fenti információkat tartalmazza, aláírja az őr és a dolgozó is.
- Ha személy nem hajlandó aláírni a jegyzőkönyvet, abban az esetben az őr ezt a tényt is rögzíti a jegyzőkönyvbe.

Kérdések:

- Milyen módszerrel vizsgálja át a személy- és vagyonőr a dolgozó csomagját?
- Mi a személy- és vagyonőr feladata, ha az objektumba belépni szándékozó személy megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását?
- Hogyan kell dokumentálni csomagátvizsgálás megtagadásnak tényét?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha kamerafelvétel bizonyítja, hogy a kilépni szándékozó dolgozó egy idegen dolgot helyezett el a táskájában eltulajdonítás céljából?

Minta tesztfeladat:

Válassza ki, húzza alá a helyes válaszokat!

A személy- és vagyonőr a megbízó közterületnek nem minősülő létesítményének őrzése során jogosult:

- a) a területre belépő vagy az ott tartózkodó személy igazoltatására;
- b) a területre belépő vagy onnan kilépő személyt csomag, illetve menet-, szállítási okmány bemutatására felhívni;
- c) a területen tartózkodó vagy onnan kilépő személy csomagját, járművét átkutatni;
- d) a jogsertő személyt magatartása abbahagyására felhívni;
- e) elektronikai vagyonvédelmi rendszert alkalmazni;
- f) a területre belépők ellenőrzésére fegyver-, illetve robbanóanyag-kutató műszert alkalmazni, és a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök bevitelét megtiltani.

4. példa

Ki- és beléptetés

Ki- és beléptetés

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja.

Szolgálatteljesítésének helye egy objektum portaszolgálat. Feladata a személyforgalom ellenőrzése, ki- és beléptetés, valamint ruházat- és csomagátvizsgálás.

A bejáráshoz egy az objektumban dolgozó személy érkezik, belépési szándékkal. Belépési igazolvánnyal nem rendelkezik, állítása szerint az összes iratát otthon felejtette.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált portahelység,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az őr részére vállalati telefon-névsor mintája.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése.
- Nem rendelkezik a dolgozó igazolvánnyal, így nincs lehetősége a belépésre.
- A dolgozóval közli, hogy csak a belépési jogosultság igazolása után léphet be az objektum területére.
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről, aki eldönti a dolgozó beléptetését vagy annak megtagadását.
- Jelentés telefonon, mobil telefonon vagy rádión.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozót a vagyonőr ismeri, korábban igazolta a belépési jogosultságát:
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről, ellenőrzi, hogy a dolgozó még a munkahelyen dolgozik-e.
- Amennyiben a munkahelyi vezető igazolja, hogy a dolgozó még itt dolgozik, és engedélyezi a belépést, akkor az őr beengedi a személyt.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.
- A bejegyzésben leírja, hogy ki adott engedélyt a beléptetésre és mikor.
- Ha a dolgozónak nincs jogosultsága belépésre:
- Az őr megkérdezi a dolgozótól közvetlen munkahelyi vezetőjének nevét.
- Telefonlistáról kikeresi elérhetőségét, és tájékoztatja az eseményről, ellenőrzi, hogy a dolgozó még a munkahelyen dolgozik-e.
- Amennyiben a munkahelyi vezető jelzi, hogy a személynek nincs jogosultsága a belépésre, megakadályozza a dolgozó objektumba lépését.

- Amennyiben a dolgozó nem hajlandó elhagyni a helyszínt, úgy arányos mérvű testi erővel eltávolítja őt az objektumból.
- Ha személy erőszakosan lép fel, megtámadja a vagyonőrt, úgy támadáselhárító eszközök segítségével akadályozza meg a belépést a vagyonőr.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.

Kérdések:

- Hogyan intézkedik, ha belépni szándékozó személynek nincs jogosultsága az objektum területén tartózkodni?
- Mit tesz, ha belépési jogosultság ellenőrzésekor a személy nem hajlandó igazolványát megmutatni?
- Hogyan kell dokumentálni belépés megtagadásának tényét?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha belépési jogosultság hiányában, a megbízó engedélyezi a személy objektum területére történő belépését?

5. példa

Ki- és beléptetés

Kulcsok, kulcsdobozok kezelése

Szituáció: Egy irodaházban teljesít recepciós szolgálatot. Feladatai közé tartozik az egyes helyiségek kulcsainak, kulcsdobozainak kiadása és bevételezése a kulcsnyilvántartó könyv alapján. Egy ön által látásból ismert dolgozó lép a recepciós pulthoz, kulcsokat akar felvenni. Tegye meg a szükséges intézkedéseket!

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált recepciós pult,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, dolgozói igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az ór részére vállalati telefon-névsor mintája.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése.
- Ellenőrzi, hogy a dolgozó neve szerepel a kulcsot, kulcsdobozt felvenni jogosultak között.
- A kulcsot, kulcsdobozt kiadja, bejegyzí a kulcsnyilvántartási füzetbe a kiadott kulcs számát vagy azonosítóját, a felvétel időpontját.
- Az átvétel tényét a dolgozóval aláírítja.
- A kulcs, kulcsdoboz leadásakor a személy- és vagyonőr veszi át a kulcsot vagy a kulcsdobozt.
- Az átvétel időpontját bejegyzí a kulcsnyilvántartási füzetbe.
- Ellenőrzi, hogy a kulcsdobozon sértetlen-e a pecsét.
- A munkaidő végén ellenőrzi, hogy valamennyi kulcsot, kulcsdobozt leadták-e a dolgozók.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- Ha a dolgozó nem jogosult a kulcs felvételére, de munkaérdekből szükséges lenne a kulcs felvételére:
- Kommunikáció az érkező vállalati dolgozóval.
- A belépési jogosultság ellenőrzése.
- Ellenőrzi, hogy a dolgozó neve szerepel a kulcsot felvenni jogosultak között.
- Megállapítja, hogy a személy nem jogosult a kulcs felvételére.
- A személy- és vagyonőr megtagadja a kulcs kiadását.
- Ha a személy jelzi, hogy mindenképpen fel kell venni a kulcsot, akkor tájékoztatja a dolgozó munkahelyi vezetőjét.
- Amennyiben a munkahelyi vezető engedélyezi a kulcs felvételét, a személy- és vagyonőr kiadja a kulcsot.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.
- A bejegyzésben leírja, hogy ki adott engedélyt a kulcs kiadására és mikor.
- Ha a dolgozó által leadott kulcsdoboz nincs lezárva, vagy a pecsét sérült:

- Az őr ellenőrzi a kulcsdobozt, amelyet a dolgozó le kíván adni és, hogy jogosult-e annak kezelésére.
- Ha megállapítja, hogy nincs lepecsételve, megkéri a dolgozót, hogy pótolja a kulcsdoboz lezárását.
- Amennyiben a dolgozó nem szerepel azon személyek listáján, akik jogosultak kezelni a kulcsdobozt, úgy nem veszi át, csak, ha jogosult személy zárja le.
- Ha a kulcsdobozon a pecsét sérült, az őr nem veszi át a dobozt, és kéri a dolgozót, hogy pecsételje le ismét a kulcsdobozt.
- Ha a dolgozó nem rendelkezik pecséttel, az őr ellenőrzi, hogy miért van nála kulcsdoboz.
- Az eseményt rögzíti az eseménynaplóba.

Kérdések:

- Milyen módszerrel vizsgálja át a személy- és vagyonőr a dolgozó csomagját?
- Mi a személy- és vagyonőr feladata, ha az objektumba belépni szándékozó személy megtagadja a csomagátvizsgálás végrehajtását?
- Hogyan kell dokumentálni csomagátvizsgálás megtagadásnak tényét?
- Hogyan intézkedik a személy- és vagyonőr, ha kamerafelvétel bizonyítja, hogy a kilépni szándékozó dolgozó egy idegen dolgot helyezett el a táskájában eltulajdonítás céljából.

6. példa

Ki- és beléptetés

Közveszéllyel fenyegetés, bombariadó

Szituáció: Egy irodaházban teljesít szolgálatot. Egy személy telefonon bejelenti, hogy az épületben bombát helyezett el, amely három óra múlva fog robbanni.

Tegye meg a szükséges intézkedéseket!

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált recepciós pult,
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- az ór részére vállalati telefon-névsor mintája,
- kiürítési terv.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A telefon felvétele, kommunikáció a bejelentővel.
- Amennyiben nem egyedül teljesít szolgálatot, jelzés a társának.
- A bejelentő beszélgetése információszerzés céljából.
- A személy- és vagyonőr feljegyzi a bejelentőről megtudott információkat.
- A bejelentő neve, becsült kora, beszédének ismertető jegyei (akcentus, tájszólás, beszédhiba), esetleges háttérben tapasztalt információk, az elkövető szándéka.
- Miután leteszi a telefont, értesíti a diszpécser és rajta keresztül a rendőrséget.
- Minden bombariadót komolyan kell venni.
- Megkezd az épület kiürítését.
- Az épületben dolgozók kiértesítése, a pánik megelőzése.
- Ellenőrzi, hogy mindenki elhagyta-e az épületet.
- Miután az ő elhagyta az épületet a helyszínen marad a rendőrség kikerkezéséig.
- Megakadályozza, hogy a rendőrségen kívül bárki belépjen az objektum területére.
- Átadja a helyszínt a tűzszereknek, biztosítja a munkájukat.
- Amennyibe a rendőrség engedélyt ad visszatérhet az épületbe és a dolgozókat is visszaengedheti.
- Miután elfoglalja a szolgálati helyét, az eseményt rögzíti a szolgálati naplóba.
- Bűncselekmény történt, akár volt bomba a helyszínen, akár nem. A bűncselekmény neve Közveszéllyel fenyegetés.

Kérdések:

- Mit kell megfigyelnie a személy- és vagyonőrnek, ha telefonon bomba elhelyezését jelentik be?
- Milyen elsődleges feladatai vannak az őrnök a bombafenyegetés bejelentését követően?
- Mit kell tennie a személy- és vagyonőrnek az objektum kiürítése után?
- Milyen bűncselekményt valósít meg az a személy, aki bomba elhelyezésével fenyegetőzik?

7. példa

Járőri feladatok

Bűncselekmény elkövetésén tettenérés

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Egy objektum területén járőrszolgálatot végez. Feladata az objektum területén lévő épületek ellenőrzése.

Az egyik épület ellenőrzése során tapasztalja, hogy a bejárati ajtó fel van feszítve.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált épület,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Tapasztalja, hogy egy épület bejárati ajtaja nyitva van.
- Ellenőrzi a bejárati ajtót, történt-e jogellenes behatolás.
- Miután észleli, hogy ajtót felfeszítették, megvizsgálja, hogy tartózkodik-e valaki az épületben.
- Miután kiderül, hogy senki sincs az épületben, de a bent található ládák fel vannak feszítve, értesíti a diszpécsterszolgálatot és azon keresztül a rendőrséget.
- A rendőrség kiérkezéséig biztosítja a helyszínt.
- Megakadályozza, hogy illetéktelen személy belépjen a helyszínre.
- Biztosítja a nyomokat (ujjlenyomat, lábnyomok, eszköznyomok).
- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A járőr azt tapasztalja, hogy az épületben, amelynek az ajtaja fel van feszítve, két ember tartózkodik:
- Értesíti a diszpécsterszolgálaton keresztül a rendőrséget.
- Felszólítja a személyeket, hogy tevékenységüket fejezzék be, és jöjjenek ki az épületből.
- Amennyiben kijönnek a bejáraton keresztül, a személy- és vagyonőr felszólítja őket, hogy a kezükben lévő tárgyakat tegyék le.
- A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket elfogja.
- A rendőrség kiérkezéséig biztosítja a helyszínt.
- Megakadályozza, hogy illetéktelen személy belépjen a helyszínre.
- Biztosítja a nyomokat (ujjlenyomat, lábnyomok, eszköznyomok).
- A személyeket a rendőrség kiérkezéséig a helyszínen visszatartja, amennyiben biztonságos, ruházatátvizsgálást hajt végre.
- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt és az elfogott személyt.

- Az elfogott személy birtokában lévő, bűncselekményből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elveszi.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.
- A járőr azt tapasztalja, hogy az épületben, amelynek az ajtaja fel van feshítve, két ember tartózkodik. A személyek támadólag lépnek fel az őrről szemben:
- Értesíti a diszpécsterszolgálaton keresztül a rendőrséget.
- Felszólítja a személyeket, hogy tevékenységüket fejezzék be, és jöjjenek ki az épületből.
- Amennyiben kijönnek a bejáraton keresztül, a személy- és vagyonőr felszólítja őket, hogy a kezükben lévő tárgyakat tegyék le.
- A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyek nem követik a személy- és vagyonőr utasításait. Megpróbálnak a helyszínről elmenekülni.
- Ha a személyek elmenekülnek a helyszínről, az őr feladata nem a személyek üldözése, hanem a helyszín biztosítása.
- A feltételezett elkövetőkről személyleírás ad a rendőrség részére.
- Megfigyeli a személyek menekülési útvonalát az esetleges forró nyomon üldözés érdekében.
- Amennyiben a személyek támadólag lépnek fel az őrről szemben, a személy- és vagyonőr támadáselhárító eszközök segítségével hárítja el a támadást.
- Ha elhárítja a támadást, akkor a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyeket elfogja.
- A személyeket a rendőrség kiérkezéséig a helyszínen visszatartja, amennyiben biztonságos, ruházatátvizsgálatot hajt végre.
- Az elfogott személy birtokában lévő, bűncselekményből származó vagy annak elkövetéséhez használt dolgot, illetve támadásra alkalmas eszközt elveszi.
- A rendőrség kiérkezéséig biztosítja a helyszínt.
- Megakadályozza, hogy illetéktelen személy belépjen a helyszínre.
- Biztosítja a nyomokat (ujjlenyomat, lábnyomok, eszköznyomok).
- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt és az elfogott személyt és az elvett dolgokat.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

Kérdések:

- Sorolja fel a személy- és vagyonőr feladatait bűncselekmény elkövetésén történő tettenérés esetén!
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?
- Milyen feladatai vannak a személy- és vagyonőrnek a nyomok megőrzésének érdekében?
- Mely esetekben használhatja a személy- és vagyonőr támadáselhárító eszközeit?

8. példa

Járőri feladatok

Intézkedés baleset esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Egy objektum területén járőrszolgálatot végez. Feladata az objektum területén lévő épületek ellenőrzése.

Az egyik épületből ön felé fut egy dolgozó, és jelzi, hogy baleset történt. Rakodás során a targoncáról a dobozok egy munkásra zuhantak.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált épület,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- elsősegélynyújtó felszerelés.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A dolgozó megmutatja a baleset helyszínét.
- Meggyőződik a sérülés mértékéről.
- Értesíti a diszpécser és rajta keresztül a mentőket, rendőrséget.
- A baleset bekövetkezésével kapcsolatban felmerülhet foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés bűncselekményének gyanúja.
- Minden esetben első az emberi élet és testi épség mentése.
- A mentők kiérkezéséig elsősegélyben részesíti a sérültet.
- Ha nem lélegzik a sérült, úgy a tanult ismeretek szerint megpróbálja újraéleszteni.
- Amennyiben eszméletlen a munkás, de lélegzik, stabil oldalfekvésbe helyezi, és kitisztítja a légutakat, hogy ne fulladjon meg.
- Ha felmerül a gerincsérülés gyanúja, akkor nem mozgatja a személyt, csak abban az esetben, ha az élete közvetlen veszélyben forog.
- Ha vérző sebe van, azt a rendelkezésre álló egészségügyi doboz segítségével ellátja.
- Amennyiben törés gyanúja van, a sérült testrészt rögzíti.
- Megállapítja a sérült személy személyazonosságát.
- A mentő megérkezését követően átadja a személyt a mentősöknek.
- A mentőket tájékoztatja a megszerzett információkról (hogyan történt a baleset, milyen sérülés gyanúja van, milyen a beteg állapota, milyen intézkedéseket tett, a személy adatait).
- Amennyiben a személyt elszállítják, úgy rögzíti a mentőorvos nevét, a mentő rendszámát, illetve melyik kórházba tervezik szállítani a sérültet.
- Biztosítja a nyomokat.
- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a rendőröknek.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- A rendőrség távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

Kérdések:

- Hogyan kell elsősegélyben részesíteni egy eszméletlen személyt?
- Milyen információt kell közölni a mentők értesítésekor?
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?
- Milyen adatokat kell rögzíteni az eseménynaplóba?

9. példa

Objektumőri feladatok

Intézkedés tűz esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Egy objektumőrzési feladatokat lát el. Az őrzött objektum egyik épületéből bejelez a tűzjelző berendezés.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált épület,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- elsősegélynyújtó felszerelés,
- imitált tűzjelző berendezés.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A személy- és vagyonőr észleli a tűzjelző jelzését.
- Meggyőződik, hogy valós-e a jelzés.
- Értesíti a diszpécser és rajta keresztül a tűzoltóságot, illetve szükség esetén a mentőket.
- A tűzoltóság szempontjából fontos információ, hogy pontosan hol történt a tüzeset, mekkora a tűz, és mit veszélyeztet, van-e veszélyben emberi élet.
- Tűz esetén elsődleges feladat az emberi élet és testi épség mentése.
- Az őr megállapítja, hogy tartózkodik-e személy az épületben.
- Amennyiben tartózkodnak az épületben, az érintetteket riasztani kell.
- Gondoskodni kell a kiürítésről, a menekülés terv szerinti szervezett lebonyolításáról.
- A kiürítés befejezését követően ellenőrizni kell, hogy nem maradt-e más személy az épületben.
- A tűzoltók kiérkezéséig a személy- és vagyonőr vagyonmentés végez.
- Fontos lehet a közművek (villany, gáz) elzárása.
- A személy- és vagyonőr a tűz oltása érdekében saját életének és testi épségének a veszélyeztetésére nem köteles.
- Biztosítja a tűzoltók felvonulási útvonalát, az objektumba való szabad bejutásukat.
- A tűzoltóság kiérkezésekor átadja a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a tűzoltóknak.
- Biztosítja a tűzoltók munkavégzését.
- Illetéktelen személyeket nem enged be az érintett területre.
- A tűzoltók távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy bár mindenki kimenekült az épületből, egy ember a földön fekszik a bejárat előtt:
- A személy- és vagyonőr észleli a tűzjelző jelzését.

- Meggyőződik, hogy valós-e a jelzés.
- Értesíti a diszpécser és rajta keresztül a tűzoltóságot, illetve szükség esetén a mentőket.
- A tűzoltóság szempontjából fontos információ, hogy pontosan hol történt a tüzeset, mekkora a tűz és mit veszélyeztet, van- veszélyben emberi élet.
- Tűz esetén elsődleges feladat az emberi élet és testi épség mentése.
- Amennyiben van sérült személy, az ő feladata az elsősegélynyújtás.
- A mentők kiérkezéséig elsősegélyben részesíti a sérültet.
- Ha nem lélegzik a sérült, úgy a tanult ismeretek szerint megpróbálja újraéleszteni.
- Amennyiben eszméletlen a személy, de lélegzik, stabil oldalfekvésbe helyezi, és kitisztítja a légutakat, hogy ne fulladjon meg.
- Megállapítja a sérült személyazonosságát.
- A mentő megérkezését követően átadja a személyt a mentősöknek.
- A mentőket tájékoztatja a megszerzett információkról (hogyan történt a baleset, milyen sérülés gyanúja van, milyen a beteg állapota, milyen intézkedéseket tett, a személy adatait).
- Amennyiben a személyt elszállítják, úgy rögzíti a mentőorvos nevét, a mentő rendszámát, illetve melyik kórházba tervezik szállítani a sérültet.
- A személy- és vagyonőr észleli a tüzet, de a rendelkezésére álló poroltóval eloltja.
- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy bár mindenki kimenekült az épületből, egy ember a földön fekszik a bejárat előtt:
- A személy- és vagyonőr észleli a tűzjelző jelzését.
- Meggyőződik, hogy valós-e a jelzés.
- A rendelkezésére álló poroltóval eloltja a tüzet.
- Meggyőződik arról, hogy máshol nem keletkezett-e tűz.
- Értesíti a diszpécser és rajta keresztül a tűzoltóságot.
- Eloltott tűz esetén is szükséges a tűzoltóság helyszínre érkezése.
- Biztosítja a tűzoltók felvonulási útvonalát, az objektumba való szabad bejutásukat.
- A tűzoltóság kiérkezésekor átadja a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a tűzoltóknak.
- Biztosítja a tűzoltók munkavégzését.
- Illetéktelen személyeket nem enged be az érintett területre.
- A tűzoltók távozása után jelentést készít.
- Rögzíti a történeteket az eseménynaplóban.

Kérdések:

- Mi a személy- és vagyonőr intézkedésének sorrendje, ha egy objektumban tűz üt ki, és az épületben emberek tartózkodnak?
- Milyen adatokat kell rögzíteni, ha mentők elszállítanak egy sérült személyt?
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?
- Milyen adatokat kell rögzíteni az eseménynaplóba?

10. példa

Rendezvénybiztosítási feladatok

Ittas személlyel kapcsolatos intézkedés

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja.

Rendezvénybiztosítási feladatokat lát el. A rendezvény területére egy szemmel láthatóan ittas személy szeretne belépni, kezében egy dobozos sör van. A rendezvényre nem lehet szeszestilt bevinni.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált rendezvényi helyszín,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány),
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszekötetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- egy sörösdoboz.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A személy- és vagyonőr köszön a rendezvényre érkező személynek.
- Az ő megállítja a belépő személyt, és felhívja a figyelmét, hogy a rendezvényre szeszestilt bevinni tilos.
- A személy ennek ellenére be szeretne menni.
- Közli, hogy most vette a sört, ő bizony nem fogja kidobni.
- A személy- és vagyonőr ismételten felszólítja a személyt, hogy nem viheti be az italt.
- Felhívja a személy figyelmét, hogy amennyiben nem teszi le a sört, meg fogja akadályozni a belépését a rendezvényre.
- A személy ennek ellenére fizikai erőszak alkalmazásával is be akarna lépni.
- Az ő arányos mérvű testi erő alkalmazásával megakadályozza a belépést.
- Amennyiben a személy megtámadja a vagyonőrt, ő támadáselhárító eszköz alkalmazásával elhárítja a támadást.
- A személy- és vagyonőr tájékoztatja a vezetőjét vagy a diszpécsert.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy egy személy a rendezvény területén ittasan inzultálja a többi vendéget.
- A személy- és vagyonőr köszön a személynek.
- Felhívja a figyelmét, hogy a cselekményét fejezze be.
- Amennyiben befejezi, az ő nyomon követi a tevékenységét.
- Ha a személy nem fejezi be a cselekményét, a személy- és vagyonőr intézkedik vele szemben.
- Az ő arányos mérvű testi erő alkalmazásával akadályozza meg a cselekmény folytatását.
- Amennyiben a személy megtámadja a vagyonőrt, ő támadáselhárító eszköz alkalmazásával elhárítja a támadást.
- A személy- és vagyonőr tájékoztatja a vezetőjét vagy a diszpécsert.

Kérdések:

- Milyen intézkedést tesz a személy- és vagyonőr, ha a személy nem jogosult a rendezvény területére belépni?
- Milyen lehetőségei vannak a személy- és vagyonőrnek, ha a személy megtámadja őt?
- Kit kell értesítenie a személy- és vagyonőrnek a cselekmény befejezésekor?

11. példa

Pénz és értékszallítási feladatok

Intézkedés akadályoztatás esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Vagyonőrként egy bankban lát el fegyver nélküli őrszolgálatot. Megérkezik a pénzszállító páncélkocsi, bejön a bankba egy ön számára ismeretlen pénzszállító.

Elmondja, hogy a pénzszállítást csak az ügyféltéren keresztül tudják végrehajtani, mert a hátsó bejáratnál az úttest felújítás miatt le van zárva. A pénzszállító járművel a bejáratától csak 50 m-re tudtak megállni. Segítséget kér öntől a pénzszállításhoz.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált bank,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél,
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszekötetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- eseménynapló,
- imitált pénzeszsákok.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- A személy- és vagyonőr rádión jelentést tesz a diszpécsernek arról, hogy a pénzszállító gépkocsi megérkezett.
- Jelenti azt a tényt is, hogy nem a hátsó bejáraton keresztül történik a szállítás.
- Köszön a pénzszállítónak, kéri, igazolja kilétét.
- A személyazonosító igazolvány és a vagyonőri igazolvány alapján azonosítja a pénzszállító személy- és vagyonőrt.
- Ellenőrzi a küldemény átvételére jogosító megbízólevelet.
- Az ellenőrzésre akkor is szükség van, ha ismeri a pénzszállítót, mert előfordulhat, hogy már nem dolgozik a vagyonőri cégnél.
- A pénzszállító segítséget kér az értékek be- és kiszállításának biztosításában.
- Jelenteti a diszpécsernek a pénzszállítással kapcsolatos konkrét problémákat.
- A pénzszállító tevékenységének segítése érdekében sem hagyhatja el a bankfiókot. Az ön alapvető feladata a bank őrzése.
- Segítséget tud nyújtani a pénzszállítónak azzal, hogy elmondja neki, hogy a bank ajtajában fog tartózkodni.
- Figyelemmel tudja kísérni a pénz be- és kiszállítását.
- Folyamatos kapcsolatot tart a pénzszállítóval és a diszpécserrel.
- Ha bármilyen rendkívüli esemény történik, azt azonnal jelenti.
- Megkéri az ügyfeleket, húzódnak a bank másik részébe a szállítás ideje alatt.
- Figyeli az ügyfelek tevékenységét. Bármilyen gyanús jel esetén jelent a diszpécser felé, illetve jelzi a pénzszállítóknak.
- A be- és kiszállításnál kíséri a pénzszállítót az ügyféltéren keresztül úgy, hogy mindvégig a pénzszállító és az ügyfelek között helyezkedik el.
- Megtörténik az átadás-átvétel.

- Ellenőrizni kell az átvett értéket.
- A beszállítás befejezését követően rádión jelenti, hogy a pénzzárlítás megtörtént, és elfoglalja ismét a banki őrhelyére.
- A kiszárlításnál ismételt jelentést tesz rádión, kimegy a bejárat ajtó elé, biztosítást végezni.
- Folyamatos kapcsolatot tart a pénzzárlítóval és a diszpécserrel.
- Amint a páncélszéf megtörtént a pénz és érték berakodása, rádión jelentést tesz a diszpécsernek.
- Megírja a jelentést az eseményről.

A feladat lehetséges egyéb megoldásai:

- A személy- és vagyonőr azt tapasztalja, hogy a pénzzárlító, akit ismer, nem tudja bemutatni a megbízólevelét.
- A személy- és vagyonőr rádión jelentést tesz a diszpécsernek arról, hogy a pénzzárlító gépkocsi megérkezett.
- Jelenti azt a tényt is, hogy nem a hátsó bejáraton keresztül történik a szállítás.
- Köszön a pénzzárlítónak, kéri, igazolja kilétét.
- A személyazonosító igazolvány és a vagyonőri igazolvány alapján azonosítja a pénzzárlító személy- és vagyonőrt.
- A pénzzárlító nem tudja bemutatni a megbízólevelét, elmondása szerint a gépkocsiban maradt.
- A vagyonőr nem adja át a pénzt, illetve az értéket, ha nem tudja a pénzzárlító bemutatni a megbízólevelet.
- Ha a pénzzárlító behozza a gépkocsiból a megbízólevelet, úgy megtörténhet a pénz és értékátadás.
- Amennyiben nem kerül elő a megbízólevél, nincs lehetőség a pénz átadás-átvételére.
- A személy és vagyonőr tájékoztatja a vezetőjét vagy a diszpécsert.

Kérdések:

- Milyen dokumentumokkal kell rendelkeznie a pénzzárlítónak, amellyel igazolja a pénzzárlítási jogosultságát?
- Hogyan helyezkedik el a személy és vagyonőr, ha a pénz szállítása a bank ügyfélterén keresztül történik?

12. példa

Pénz és értékszállítási feladatok

Intézkedés baleset esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Pénz- és értékszállítási feladatokat lát el. A meghatározott útvonalon haladva tapasztalja, hogy a kereszteződésben egy motor helyezkedik el az úttesten fekvő állapotban, és a közvetlen közelében egy sérült személy fekszik az úton.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált helyszín,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél,
- támadáselhárító eszközök,
- hírösszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon).

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Pénz- és értékszállítási tevékenység során balesetet észlel.
- Minden esetben első az emberi élet és testi épség.
- Mindig meg kell állni, és segítséget nyújtani.
- A baleset észlelésekor a vagyonőr értesíti a diszpécsterszolgálatot. Jelzi, hogy meg fog állni a baleset helyszínén.
- Elhalad a baleset helyszíne mellett.
- Az elhaladás közben megfigyeli a helyszínt. Utalhat-e valami koholt helyszínre? Nem merülhet-e fel bűncselekmény gyanúja?
- A kereszteződés után mindenképpen meg kell állni.
- A járműkísérő kiszáll a járműből.
- A járművezető a járműben marad.
- A pénzszállító autó ajtaját be kell zárni. A kísérő odamegy a helyszínre és meggyőződik róla, hogy mi történt.
- A mentők kiérkezéséig elsősegélyben részesíti a sérültet.
- Ha nem lélegzik a sérült, úgy a tanult ismeretek szerint megpróbálja újraéleszteni.
- Amennyiben eszméletlen a munkás, de lélegzik, stabil oldalfekvésbe helyezi, és kitisztítja a légutakat, hogy ne fulladjon meg.
- Ha felmerül a gerincsérülés gyanúja, akkor nem mozgatja a személyt, csak abban az esetben, ha az élete közvetlen veszélyben forog.
- Ha vérző sebe van, azt a rendelkezésre álló egészségügyi doboz segítségével ellátja.
- Amennyiben törés gyanúja van, a sérült testrészt rögzíti.
- Megállapítja a sérült személy személyazonosságát.
- A mentő megérkezését követően átadja a személyt a mentősöknek.
- A mentőket tájékoztatja a megszerzett információkról (hogyan történt a baleset, milyen sérülés gyanúja van, milyen a beteg állapota, milyen intézkedéseket tett, a személy adatait).
- Amennyiben a személyt elszállítják, úgy rögzíti a mentőorvos nevét, a mentő rendszámát, illetve melyik kórházba tervezik szállítani a sérültet.
- Biztosítja a nyomokat.

- A rendőrség kiérkezésekor átadja a hatóságnak a helyszínt.
- Átadja megszerzett információkat a rendőröknek.
- Segíti a rendőrség munkáját.
- Megírja a jelentést az eseményről.

Kérdések:

- Mi a teendője a pénzszállítónak, ha az útvonalán balesetet észlel?
- Meg kell-e állni minden esetben baleset helyszínén? Indokolja válaszát!
- Hogyan kell elsősegélyben részesíteni egy eszméletlen személyt?
- Milyen információt kell közölni a mentők értesítésekor?
- Melyek a helyszínbiztosítás alapvető szabályai?

13. példa

Pénz és értékszállítási feladatok

Támadás esetén

Szituáció: Önt egy személy- és vagyonvédelmi vállalkozás személy- és vagyonőrként foglalkoztatja. Pénz- és értékszállítási feladatokat lát el. A bankfiókból a pénzszállító gépkocsihoz visszaérkezve, két férfi támadja meg, és fegyverrel kényszerítik az értékek átadására.

Javasolt oktatási módszer: Szimuláció, szerepjáték

A feladathoz szükséges feltételek:

- szerepjátszó tanár vagy tanuló,
- imitált helyszín,
- mintaokmányok (személyazonosító igazolvány, vagyonőri igazolvány),
- megbízólevél,
- támadáselhárító eszközök,
- hírósszeköttetést biztosító eszközök (rádió, telefon),
- imitált fegyver.

A feladat végrehajtása, megoldása:

- Pénz- és értékszállítási tevékenység során a gépkocsihoz ér vissza az értékekkel.
- A gépkocsivezető a pénzszállító járműben ül.
- Két férfi támadja meg löfegyverrel, és kényszeríti az érték átadására.
- Az első az emberi élet. Nem kockáztathat lövöldözést. Átadja a zsákokat a fegyveres elkövetőknek.
- Támadáselhárító eszközeit csak jogos védelmi és végszükségi helyzetben használhatja.
- Megfigyeli a személyek ruházatát, testalkatát, különleges ismertetőjeleit, beszédét, hogy a későbbiekben személyleírást tudjon adni a rendőrség számára.
- Amikor a személyek elmenekülnek az elkövetők, azonnal jelentést ad rádión a diszpécsernek, és rajta keresztül értesíti a rendőrséget.
- Jelzi az eseményt a gépkocsivezetőnek és esetlegesen a bank személy- és vagyonőrének.
- Megfigyeli az elkövetők menekülési útvonalt, és folyamatosan információt a hatóság részére.
- Nem hagyja el a pénzszállító gépkocsit, mert a feladata továbbra is a járműben lévő értékek védelme.
- Rablás bűncselekménye történt, mert a pénzt élet és testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel vették el az elkövetők.
- A rablás helyszínes bűncselekmény.
- A személy- és vagyonőr a rendőrség kiérkezéséig biztosítja a helyszínt.
- Nem enged senkit a területre és megőrzi a nyomokat.
- A rendőrök kiérkezésekor átadja a helyszínt, és a rendelkezésre álló információkat.
- Az elkövetőkről pontos személyleírást ad hatóság számára.
- Folyamatosan jelentést tesz a diszpécser felé.
- Megírja a jelentést az eseményről.

Kérdések:

- Milyen jellemzőket kell megfigyelnie az elkövetőről a személy- és vagyonőrnek, hogy személyleírást tudjon adni a hatóság számára?

- Milyen bűncselekményt követ el az elkövető, ha fegyverrel kényszeríti a pénzszállítót az érték átadására?
- Milyen esetekben használhatja a pénzszállító támadáselhárító eszközeit?

Alapvető szakmai kifejezések elhatárolása

A következő néhány oldalon nem fogalmakat mutatunk be, hanem szakmai kifejezéseket elhatárolásban szeretnénk segítséget nyújtani. Sokszor összekeveredik a rendőri szakmában és a magánbiztonságban használt terminológia. Nem rokon értelmű kifejezés a kényszerítő, valamint a támadáselhárító eszköz, a testi kényszer és az arányos mérvű testi erő. Szeretnénk, ha ezek a fogalmak az érettségire érkezve letisztulnának, és a tanulók helyes módon és helyen használnák őket.

1. Közterület-felügyelő, személy- és vagyonőr

Közterület-felügyelő

A közterület-felügyelő hivatalos személy.

Jogosult a jogszerű intézkedésével érintett személy személyazonosságát megállapítani, igazoltatni. Jogosult szabálysértési eljárás kezdeményezésére feljelentéssel, közigazgatási hatósági eljárás kezdeményezésére, helyszíni bírság kiszabására, valamint a gépjárművezető távollétében kiszabott helyszíni bírság alkalmazására. A közterület-felügyelő használhat kényszerítő eszközt.

Személy- és vagyonőr

A személy- és vagyonőr a megbízó nevében jár el. A megbízó a személy- és vagyonvédelem tekintetében magánszemélyként járhat el, és így csak ezt ruházhatja át az általa megbízott személy- és vagyonőrre vagy személy- és vagyonvédelmi vállalkozásra.

Tehát a személy- és vagyonőrnek csak annyi joga van, mint minden más magánszemélynek.

A személy- és vagyonőr hatósági jogkörrel nem rendelkezik, a hatóság eljárását nem akadályozhatja, viszont közreműködésével elő kell azt segítenie.

A személy- és vagyonőr nem hivatalos személy, nem használ kényszerítő eszközt, nem igazoltat, nem helyszíni bírságolhat.

2. Kényszerítő eszköz és a támadáselhárító eszköz

Kényszerítő eszköz:

A rendőr intézkedése során törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén kényszerítő eszközt alkalmazhat. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár (RTV 15. §).

A kényszerítő eszköz használatának célja a rendőri intézkedés kikényszerítése. Fontos tudni, hogy a közterület-felügyelő, szemben a személy- és vagyonőrrel, kényszerítő eszközt alkalmazhat. A közterület-felügyelő el van látva gumibottal, vegyi eszközzel, bilincsel, ám lőfegyvert nem alkalmazhat.

A közterület-felügyelő intézkedés kikényszerítése céljából az ellenszegülés megtörése érdekében testi kényszer és vegyi eszközt alkalmazhat. Rendelkezhet továbbá rendőrbottal, bilincssel és szolgálati kutyával. Bilincset az előállításnak ellenszegülő személy támadásának, valamint szökésének megakadályozása érdekében alkalmazhat.

Támadáselhárító eszköz:

A személy- és vagyonőr támadáselhárító eszközöket használhat. A támadáselhárító eszköz nem kényszerítő eszköz! Támadáselhárító eszközt a személy- és vagyonőr jogos védelmi és végszükségi helyzetben használhat.

Az Alaptörvény V. cikke rögzíti, hogy: „*Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.*”

A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény kiterjeszti a fogalmat és jogos védelemben jár el az is és nem büntethető, aki a saját, illetve a mások személye vagy javai elleni jogtalan támadás megelőzése céljából telepített, az élet kioltására nem alkalmas védelmi eszközzel a jogtalan támadónak sérelmet okoz, feltéve, hogy a védekező mindent megtett, ami az adott helyzetben elvárható annak érdekében, hogy az általa telepített védelmi eszköz ne okozzon sérelmet.

Tehát fontos, hogy csak akkor lehet használni a támadáselhárító eszközt, ha jogtalan támadás történik akár a személy- és vagyonőr, akár más személy, illetve mások javai ellen. Tehát az eszköz használatának célja egyértelműen a jogtalan támadás elhárítása.

A BTK szerint végszükségben cselekszik és nem büntetendő annak a cselekménye, aki saját, illetve más személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelme érdekében így jár el, feltéve, hogy a cselekmény nem okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett.

Tehát ebben az esetben fontos, hogy másként el nem hárítható veszélyről beszélünk. Azért használja a személy- és vagyonőr az eszközeit, hogy ezt a veszélyt elhárítsa.

3. Testi kényszer és az arányos mérvű testi erő

Testi kényszer:

A rendőr intézkedése során az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmazhat. Az ellenszegülés lehet aktív, illetve passzív. A passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat.

A személy passzívan ellenállhat úgy, hogy nem tesz semmit, viszont nem hajtja végre a rendőr utasításait (például: ülve marad és nem mozdul).

Az aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni.

Arányos mérvű testi erő:

A személy- és vagyonőr arányos mérvű testi erő alkalmazásával a védett személy biztonságát fenyegető támadást elháríthatja, a védett létesítménybe, területre való jogosulatlan belépést megakadályozhatja, a jogosulatlanul bent tartózkodót onnan eltávolíthatja, a rendezvényt zavaró vagy annak biztonságát

veszélyeztető személyt a rendezvényről eltávolíthatja, a pénz- és értékszállítást jogtalanul akadályozó személyt eltávolíthatja, illetve a szállítmány biztonságát fenyegető támadást elháríthatja.

Az arányos mérvű testi erő nem testi kényszer.

4. Egyenruha és formaruha

Egyenruha:

A rendvédelmi szervek hivatásos állományának a miniszter által rendszeresített, egységesen megállapított formájú és színű öltözete, aminek célja az egyenruhát viselő más szervek, valamint a különböző országok rendőrségeinek egymástól való megkülönböztetése, illetve a rendvédelmi szervekhez tartozás könnyű felismerhetősége.

Talán a legfontosabb, hogy rendszeresített öltözetről van szó, amely egyértelműen jelzi a rendvédelmi szervhez való tartozást.

A rendőrség esetében például fontos szabály, hogy a rendőrt az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvény igazolja.

A rendvédelmi szervek hivatásos állománya egyenruhát visel.

Formaruha:

Közterületen vagy nyilvános helyen a személy- és vagyonőr formaruhát visel, amelyen fel kell tüntetni annak a vállalkozásnak a nevét vagy engedélyezett rövidített nevét, amellyel munkaviszonyban áll, továbbá a vagyonőr nevét és a vagyonőr megjelölést. Ha a vagyonőr egyéni vállalkozó vagy egyéni cég, és alvállalkozóként teljesít szolgáltatást, a saját formaruháját vagy annak a vállalkozásnak a formaruháját is viselheti, amellyel a feladat ellátására megbízási szerződést kötött. A formaruha nem hasonlíthat a Honvédség, a rendvédelmi szervek, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal egyenruhájára. A formaruha nem tartalmazhat hatósági jellegre utaló, megtévesztésre alkalmas egyéb jelzést vagy címet, rendfokozati jelzést. A formaruha tehát nem egyenruha.

A személy- és vagyonőrök formaruhát viselnek.

5. Az igazoltatás és a személy kilétének igazolása

Az igazoltatás

A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az igazoltatás során a rendőr a rendőrség állami feladatának megfelelően állapítja meg a személyazonosságot. Az igazoltatás során megállapított adatok kezelésének, tárolásának jogszabályban meghatározott rendje van.

A személy kilétének igazolása

A személy- és vagyonőr felhívja a területre belépő vagy az ott tartózkodó személyt kiléte igazolására, a belépés, illetőleg a tartózkodás céljának közlésére, jogosultságának igazolására.

Ennek megtagadása vagy a közölt adatok nyilvánvaló valótlanlansága esetén a személy- és vagyonőr jogosult az érintett belépését, ott-tartózkodását megtiltani, és őt távozásra felszólítani.

Tehát nagyon fontos szempont, hogy a személy- és vagyonőr nem igazoltathat. Felhívja a személyt kilétének igazolására, de kikényszeríteni nem tudja. Ha a személy megtagadja a személy- és vagyonőr jogosult a belépésének, illetve a bent tartózkodásának megtiltására.

A személy- és vagyonőr tevékenysége gyakorlása során jogosult az intézkedésében érintett személyt felhívni kilétének igazolására. Ha a személy önként és hitelt érdemlően nem igazolja kilétét, a személy-azonosság megállapítására – indokolt esetben – igazoltatásra jogosult hatósági személyt kérhet fel.

A tudástár elkészítése során felhasznált jogszabályok

1. a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény
2. A személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. törvény
3. az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló 2012. évi CXX. törvény
4. A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
5. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet

JOGSZABÁLYI HIVATKOZÁS

A magánbiztonság szakmai terület működését meghatározó jogszabályok

Magyarország Alaptörvénye minden magyar jogszabály alapja, a legmagasabb szintű jogszabályok sorrendjében.

A magánbiztonsági feladatok szakszerű ellátásához ismerni kell:

2005. évi CXXXIII. törvény a személy és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól

1999. évi LXIII. törvény a közterület-felügyeletről

2012. évi CXX. törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről

1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról, és az információszabadságról

1997. évi CLIX. törvény a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról
27/1998. (VI. 10) BM rendelet a fegyveres biztonsági őrseg Működési és Szolgálati Szabályzatának kiadásáról

156/2017. (VI. 16.) Korm. rendelet haditechnikai tevékenység engedélyezésének és a vállalkozások tanúsításának részletes szabályairól

A magánbiztonsági feladatok szakszerű ellátásához ismerni kell továbbá:

1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről

2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

2011. évi CLXV. törvény a polgárőrségről és a polgárőri tevékenységről

KÉRDÉSSOR

A magánbiztonság tananyag témáihoz kapcsolódó rendszerező, összefoglaló kérdések

1. Ismertesse röviden a magyarországi civil vagyonvédelem / magánbiztonsági szervezetek kialakulását!
2. Mutassa be magánbiztonsági tevékenységet végző személyek, szervezetek tevékenységét meghatározó jogszabályt!
3. Sorolja fel a személy- és vagyonvédelem szakmai területeit!
4. Mutassa be részletesen a magánbiztonsági tevékenységet végzők alkalmazási feltételeit, követelményeit!
5. Ismertesse részletesen a személy és gépjármű be- és kiléptetésének szabályait!
6. Ismertesse részletesen a recepciós és bolti szolgálat ellátásának szabályait!
7. Ismertesse részletesen a szállítmányok kísérése és a járőrszolgálat ellátásának szabályait!
8. Ismertesse részletesen a készenléti (kivonuló) járőrszolgálat ellátásának és a speciális őrzés-védelem szabályait!
9. Mutassa be a kényszerítő és a támadáselhárító eszközöket, utalva alkalmazásuk különbözőségére!
10. Jellemezze a testi kényszer alaptechnikáit!
11. Mutassa be röviden, hogy miért fontos a munkavállaló szempontjából betartani a munkavédelmi, balesetvédelmi előírásokat!
12. Ismertesse az elsősegélynyújtás fogalmát és célját!
13. Mondja el saját szavaival, miért fontos a környezetvédelem az emberiség jelene és jövője szempontjából!
14. Mutassa be és jellemezze a környezet védelmének hazai alapelveit!
15. Érveljen a szelektív hulladékgyűjtés pozitív gazdasági hatásai mellett!
16. Mondjon példát a magánbiztonság speciális kommunikációjára!
17. Ismertesse röviden a gazdasági társaságok alapításának folyamatát!
18. Milyen védelmi rendszerekhez tartozó technikai eszközöket ismer? Egyet jellemezzen részletesen!
19. Magyarázza el, hogyan befolyásolják a különféle típusú objektumok biztonságát a bennük lévő értékek, és az ott folyó tevékenység!
20. Sorolja fel, milyen kötelessége van a szervezőnek egy rendezvény biztosítása során!
21. Ismertesse, milyen jogai és kötelességei vannak a rendezvénybiztosítónak!
22. Ismertesse a magánbiztonsági tevékenység során előforduló leggyakoribb bűncselekményeket, szabálysértéseket!
23. Fejtse ki, milyen teendői vannak a magánbiztonsági tevékenységet végzőnek közveszély esetén!
24. Ismertesse a helyszínbiztosítás alapszabályait!
25. Ismertesse részletesen a szolgálat átadásának, átvételének általános szabályait!
26. Mutassa be szóban az összeköttetésre szolgáló és tűzjelzést biztosító eszközök használatának szabályait!
27. Ismertesse a támadás-elhárítási eszköz és a kényszerítő testi erő használatáról szóló jelentés szabályait!
28. Jellemezze az elektronikai beléptető rendszerek alkalmazási területeit!
29. Ismertesse a szállítmány ellenőrzésének szabályait!

30. Ismertesse a gépjármű ellenőrzésének szabályait!
31. Részletezze a bűncselekmények megelőzésének fontosságát a személy- és vagyonőr feladatrendszerében!
32. Mutassa be röviden a kulcsok kezelésének rendjét, a telefonközpontos feladatait!
33. Ismertesse, milyen intézkedések szükségesek tűz, illetve egyéb katasztrófa észlelése esetén!
34. Ismertesse az objektum kiürítésének rendjét!
35. Ismertesse a bolti őrszolgálat ellátásának szabályait!
36. Ismertesse a támadáselhárító eszközök jogszerű és szakszerű alkalmazásának szabályait!
37. Ismertesse az arányos mérvű testi erő és a gumibot alkalmazásának szabályait!
38. Ismertesse a járőr tevékenységét szabálysértés/bűncselekmény észlelése esetén!
39. Mutassa be a közterület-felügyelő jogállását és feladatait!
40. Ismertesse, mire terjed ki a közterület-felügyelő intézkedési jogköre!

DIASOR

KÖFOP-2.1.5-VEKOP-16-2016-00001
A versenyképes közszolgálat
személyzeti utánpótlásának stratégiai
támogatása
Magánbiztonság

Nemzeti Közszolgálati
Egyetem

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Gyakorlati feladatok oktatása

A vagyonsvédelmi feladatok oktatásának leghatékonyabb módszere a szimulációs gyakorlat

SZEMÉLY ÉS VAGYONŐR

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Objektumvédelem

- Szolgálat átadás-átvétel
- Ki és beléptetés
- Csomagátvizsgálás
- Ruházatátvizsgálás
- Kulcsok kezelése

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Rendkívüli események

- Intézkedés tűz esetén
- Bombariadó
- Intézkedés ittas belépővel

Magyarország
KORMÁNYA

EUROPAI UNIÓ
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Járőri feladatok

- Bűncselekményen tettenérés
- Intézkedés baleset esetén

Rendezvénybiztosítás

- Intézkedés ittas belépővel
- Rendezvény területén rendbontó személy

Pénz és értékszállítás

- Közúti baleset
- Forgalmi akadály
- Intézkedés támadáskor
- Megbizólevél hiánya

A szituációk oktatásában használja a gyakorlati tudástárát

Köszönöm a figyelmet!

